

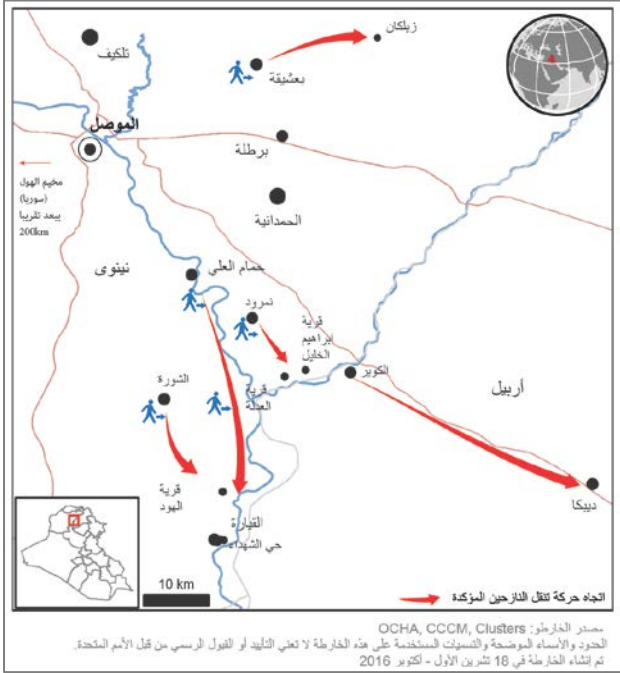
OCHA

عیراق: به هاناو مچوونی مروی بۆ موسل راپورتی بارودوخ ژماره 1 (۱۷-۱۹ تشرینی بهکهم ۲۰۱۶)

ئهم راپورت له لایهن نووسینگهی ههماهنگی کاروباری مروی له عیراق به ههماهنگی لهگهڵ هاوکارانی مروی ناماده کراوه. له بهر گۆرانی بارودوخه که به ههمهکی، نهگهری ههمه که ژمارهکان و شوینهکان که به لیستیک لهم راپورته دانراون گۆرانکاریان به سهردابیت. راپورتی داهاوتو له دوروبهری ۲۳ی ئوکتوبردا بلاو دهیتهوه.

ههوا له سهههکیهکان

- ۵۶۴۰ کەس له سه رۆژی بهکهمی دوایهواي راگهياندن ئوپراسیۆنهکان بۆ نازادکردهوی موسل له دهستی داعش ئاوارهبون. ژمارهی ئهو کەسه ئاوارانهی که جولهدهکهن بههوه شوینه نارامهکان پیشبینی دهکرت کهوا بهرز بینهوه بههوی چربونهوی شهروپیکدادانهکان و نزیکتر دهیتهوه لهوا ناوچانهی که هاوولاتیانی تیدا به.
- له ۷۲ کاتژمیری بهکهمی بههاناو مچوونهکه، ۷۷۴ پنداویستی میکانیزی بههاناوههاتی بهپهله بۆ ۶۲۶ خیزان که دهکاته (۳۱۳۹ کەس) دابهش کراون، زۆربیمان برینین له نافرمتان و مندالان. پیش و مخته دانانی پنداویستییهکانی میکانیزی بههاناوههاتی بهپهله دلنیای دههات که پنداویستییهکانی بوتلی ناو و پارچهکانی خوراک و پاک و خاوینی له بهر دهستان بهپهله بۆ ئهو خیزانانی که دهگهنه شوینهکانی پشکنین.
- توانای نیستا که له بهر دهستدایه له خهوتگهکان و شوینه تهنگهتاوییهکان زیاتر له ۶۰۰۰۰ کەس نیشهجی دهکات. لهگهڵ ئهوشدا، خهوتگهکان و شوینه تهنگهتاوییهکان بۆ باشور و باشوری رۆژههلاتی شاری موسل نامادهکاری دهکهن بۆ وهگرنتی کەسه ئاوارهکان، لهگهڵ ژمارهی ئهو شوینانهی که له بهر دهستان به خیریایی بهرز دهینهوه.

- هاوکارانی کاروباری مروی نیگهرا نیکی زۆر دهردهبرین بۆ زیاتر له ۱,۲ ملیۆن کەس له شاری موسل که دووچارای نادانیایی دهبن ههروکو مملانی دهکاته دوروبهری شار. هاوولاتیان له مهنترسیهکی خراپدان له کهوتنه بهر تهقهکردن، گیرخواردن له نیوان ههلهکانی مملانی، یان وهکو قهلعانی مروی بهکار دههیندرین.

5,640 کەس له مهتهی ۱۷ تشرینی بهکهم ئاوارهبون (ههروکو له ۲۰ تشرینی بهکهم)	200,000 ئاوارهبوونی پیشبینیکراو له ههفتهکانی داهاوتودا	1 ملیۆن کەس لهوانهیه ئاوارهبون له خراپترین سینیاریۆدا	700,000 کەس لهوانهیه پنیوستان به نیشتهجکردن بیت له پهناگه تهنگهتاوییهکان	1.2-1.5 ملیۆن کەس لهوانهیه زبانیان بهرکهویت بههوی ئوپراسیۆنی سهههاری	365,640 شوینی پهناگهی کەسی له پلاندانان دان یان له ژیر بنیاتاندان
--	--	---	--	--	---

تیروانینیکی گشتی بۆ بارودوخه که

راگهياندن ئوپراسیۆن له رۆژی ۱۷ تشرینی بهکهم بۆ نازادکردهوی شاری موسل له دهستی داعش بۆته هوی بهرزبوونهوی ئاستی ۳ تهنگهتاوی له عیراق. نیگهرا نیکی زۆر همن سههارت به نافرمتان و پیاوان و کچان و کوران که دهکونه بهر مملانی که لهوانهیه بیته هوی گهورمترین و نالۆزترین قهیرانی مروی له جیهان له سالی ۲۰۱۶.

راپورتهکان بۆ سه رۆژی بهکهمی ئوپراسیۆن نامازه بهوه دهکهن که چالاکیه سهههارییهکان لهناو گۆرهبان روودهدهن لهوا ناوچانهی که هاوولاتیانی کهم تیدان ئاوارهبون پیشبینی دهکرت بهرز بینهوه ههروک شهروپیکدادانهکان نزیکتر دهینهوه لهوا ناوچانهی که هاوولاتیانی زۆری تیدا به. ههروکو له رۆژی ۱۹ تشرینی بهکهم، تومارکهری بهواداچوونی ئاوارهبوونی سههه به ریکخراوی کوچی نیودهولمتی ۵۶۴۰ کەسی تومارکردوه که جولاون بههوه دوو ناراسته، بههوه باشور و باشوری رۆژههلاتی موسل. زۆرینهی - که دهکاته ۵۴۰۰ کەس - له (حمام عملیل)، ئهل شوره و گهیاره و (ئهل هود) و بهشهکانی گهیاره له باشوری رۆژههلاتی قهزای موسل له پاریزگای نهینهوا ئاوارهبون. ئاوارهبوونی دووهمی ۲۴۰ کەس که

www.unocha.org

The mission of the United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) is to mobilize and coordinate effective and principled humanitarian action in partnership with national and international actors.

Coordination Saves Lives

له گوێر و دییه‌گه له پارێزگای ههولێر روویدا. له‌گه‌ڵ ئه‌مه‌شدا، ئازانسی په‌نابه‌ری نه‌مه‌هه یه‌كگرتووهمان راپۆرتی كردوووه كه زیاتر له ۹۰۰ په‌نابه‌ر (به‌عاج) له پارێزگای نه‌ینه‌وا په‌ریوه‌نه‌مه‌هه بۆ ناو سووریا و گه‌شته‌وه‌نه‌ته خێوتگه‌یه‌ك بۆ كه‌سه ئاواره‌كان له ئه‌ل هه‌ل له‌ هه‌سه‌كه.

ببست و چوار كاتژمێر له‌هه‌وای ئه‌وه‌ی كه شارۆچكه‌ی (ئه‌ل هه‌د) ئازادكراوه‌وه، كاروانیكی فره‌ ئازانس كه له‌لایه‌ن OCHA هه‌ سه‌ركرایه‌تی ده‌كریت له‌وه‌انه رێكخراوی یونیسف و رێكخراوی كاری مین هه‌لگرتنه‌وه‌ی نه‌مه‌هه یه‌كگرتووهمان گه‌یشه‌ته (ئه‌ل هه‌د)، له‌ باكووری گه‌یاره، له‌وه‌ی كه ۵۵۰ خیزان نیشه‌ته‌جی بوون. له (ئه‌ل هه‌د)، رێكخراوی یونیسف ۳۰۰۰ ده‌سته‌ی بوتلی ئاو و ۱۵۰۰ پێداویستی پاك و خاوینی گه‌یاندوه. به‌زوتترین كات كه راپۆرت هه‌سه‌رمتایه‌ه‌كان له‌باره‌ی گه‌یشه‌تنی خیزانه‌كان له‌ گه‌یاره تۆماركراون، هاوکارانی كاروباری مرویی له‌ ناو گۆرپانه‌كه‌ن بۆ گه‌یاندنی هاوکاری به‌په‌له‌ له‌ رێگه‌ی میكانیزمی به‌هاناوه‌هاتنی به‌په‌له، كه هه‌سه‌نگاندنی به‌په‌له بۆ پێویسته‌یه‌كان و نیگه‌رانیه‌كانی پاراستن ده‌كهن.

هه‌روه‌ك به‌هاناوچوونی هه‌لی سه‌رمه‌ی ده‌ست ده‌كهن به‌ وه‌رگرتنی ره‌زانه‌ندی تاكو ده‌ستیان بگات به‌ ناوچانه‌ی كه هاوولاتیانی تێدان و له‌ به‌كه‌م رۆژمه‌كانی ئۆپه‌راسیۆن ئازادكراوه‌ته‌وه، ئه‌و زیانه‌ كاره‌ساتباره‌ی زیاتر له‌ دوو ساڵه‌ له‌لایه‌ن داعش كۆنترۆل كراوه به‌رمو نه‌مان ده‌چیت. كشانه‌وه‌ی ئه‌و گروپه‌ چه‌كداره میراتیكی بكوژی له‌ هه‌وای خۆی به‌جێهێشت له‌ بۆمب و ته‌قه‌مه‌نیه‌ چینه‌رداوه‌كان له‌سه‌ر شه‌قام كه شه‌قامه‌ سه‌ره‌كه‌یه‌كانی باكووری گه‌یاره به‌یه‌كه‌وه ده‌به‌سه‌تته‌وه. له‌ ناوچانه‌ی كه هاوولاتیانی تێدان له‌ باشووری رۆژه‌لا‌تی موصل، ۱۹ بیره‌ نه‌وت گریان تێبه‌ردا له‌لایه‌ن گروپه‌ چه‌كداره هه‌لاتووهمان له‌ ناوچه‌ی باشووری موصل، به‌تایبه‌تی له‌ ده‌وره‌یه‌ری شارۆچكه‌ی گه‌یاره. خه‌لكی ده‌گه‌نه‌ گه‌یاره به‌هه‌وای شوینی ئارام ده‌گه‌ڕین دووچاره‌ی مه‌ترسیه‌ جددیه‌كانی ته‌ندروستی ده‌به‌وه، سووتاندنی نه‌وتی خاوه‌نیته‌ هه‌وی پیس بوونیكی گه‌له‌ك فراون، له‌وه‌انه بارووتی ره‌ش و گازه‌كان. نیشه‌انه لاهه‌كه‌یه‌كانیش له‌سه‌ر دانیشه‌توانی ناوخوا‌یی و ته‌ندروستی كۆمه‌لگا زیان به‌رکه‌وتووهمان به‌جێهێشت به‌ پشت به‌ستن به‌ جه‌خت‌كردنه‌وه‌ی ئه‌و پیسه‌ی كه هه‌لده‌مه‌ژێردریت هه‌روه‌ها ماوه‌ی كه‌وتبه‌ر پیسه‌بونه‌كه و دووری له‌ ناگه‌ری نه‌وته‌كه. ئه‌نگه‌ری كارپه‌گه‌ری ته‌ندروستی له‌به‌ر كه‌وتن به‌ دو‌كه‌له‌ ده‌بیته‌ هه‌وی خورانی پیست؛ ئاو هاته‌نخوا‌رمه‌ له‌ لوت، كۆخه، هه‌ناسه‌ بره‌ك، خورانی چاوه‌مان و لوت و قورگ؛ هه‌روه‌ها حاله‌ته‌كانی جیوب و ره‌بۆ. له‌ هه‌مان شوینی ده‌وره‌یه‌ری گه‌یاره، چه‌سه‌په‌رته‌كانی پێشه‌سازی راپۆرت كراون كه زیانیان به‌رکه‌وتوه، له‌وه‌انه وویسته‌گی كبریت كه ده‌كه‌وته‌ ۲,۶ كیلومه‌تر له‌ روبراری دیچه‌ / زئی گه‌وره. هاوشیوه‌ی سووتاندنی نه‌وتی خاوه‌، بلاووبونه‌وه‌ی پیسه‌بون به‌هه‌وی سووتانی باله‌خانه‌ پێشه‌سازیه‌كان كه زیان ده‌گه‌ینه‌ت به‌ هه‌ناسه‌دان و له‌وه‌انه‌ی به‌یته‌ هه‌وی نه‌خۆشیه‌كانی سی، له‌گه‌ڵ ئه‌مه‌شدا زیان گه‌یاندن به‌ ژینگه‌ی ناوخوا‌یی. بلاووبونه‌وه‌ی ماده‌ ژه‌هراویه‌كان له‌ باله‌خانه‌ پێشه‌سازیه‌ زیان به‌رکه‌وتووهمان و هه‌و نیگه‌رانیه‌كه‌ ده‌میته‌وه، هه‌روه‌ك چه‌ندین ویسته‌گی له‌و شیوه‌ له‌ ناوچه‌كه‌ هه‌یه‌ له‌ ده‌وره‌یه‌ری موصل.

نه‌مه‌هه یه‌كگرتووهمان و هاوکارانی كاروباری مرویی ناماده‌كاری ده‌كهن بۆ به‌رزبوونه‌وه‌یه‌كی خه‌را له‌ ئاواره‌بوون هه‌روه‌كو ئۆپه‌راسیۆنه‌كان جوله‌ ده‌كهن بۆ ناو موصل. كۆی ۱۰۰۱۴ شوینی ره‌شمال له‌ ئیستادا له‌به‌ر ده‌ستدان بۆ ۶۰۰۸۴ كه‌س. ۶۰۹۴۰ شوینی ره‌شمالی تر بۆ ۳۶۵۶۴۰ كه‌سی تر پلانیان بۆ دانراوه‌ یان له‌ ژێر بنیاتنان دان. سه‌ی خه‌وته‌گه‌ — گه‌یاره جه‌ده، بنكه‌ی ناسمانی گه‌یاره و حاج عه‌لی — له‌ باشور و باشووری رۆژئاوای موصل ده‌ستنیشان كراون و هه‌كو شوینه له‌پیشه‌یه‌كان بۆ به‌كه‌مین شه‌پۆله‌كانی ئاواره‌بوون.

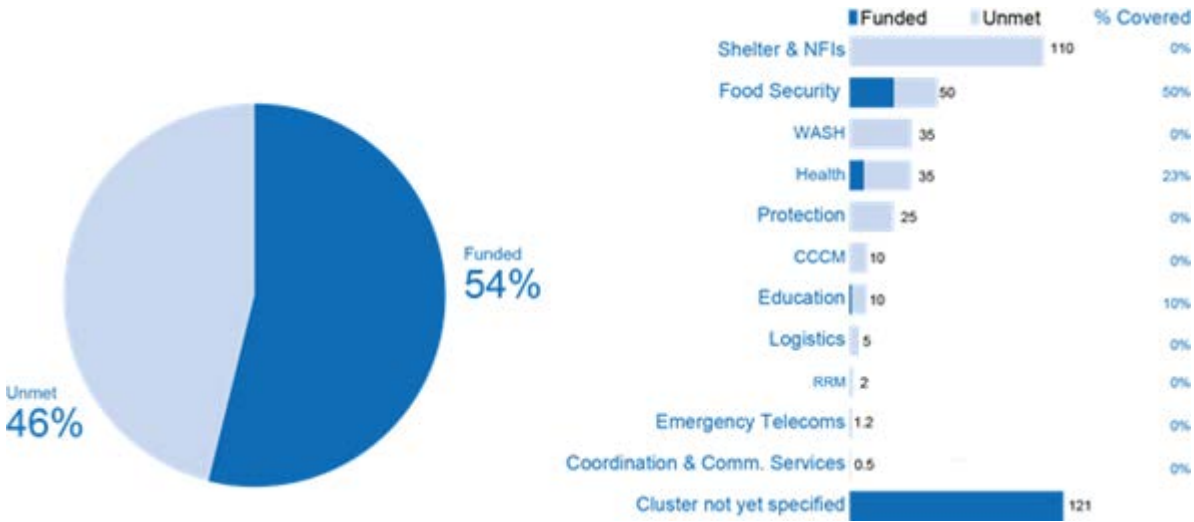
له‌ هه‌مان كاتدا، هاوکارانی كاروباری مرویی زۆر نیگه‌رانیان له‌باره‌ی چه‌رینه‌وه‌ی شه‌روشه‌ر له‌ ناوچانه‌ی كه هاوولاتیانی تێدان، و ئه‌نگه‌ری ده‌ره‌نجاهه‌ مروییه‌كان بۆ ئه‌و كه‌سانه‌ی كه له‌ شاری موصل له‌ ژێر كۆنترۆلی داعش ژیان ده‌گوزه‌رین. هاوکارانی كاروباری مرویی پێشه‌ینی ده‌كهن كه زۆربه‌ی هه‌ره‌ زۆری ۱,۲ ملیۆن تا ۱,۵ ملیۆن كه‌س كه هه‌شتا له‌ شاری موصل له‌وه‌انه‌ی زیانیان به‌رکه‌وت. هاوولاتیان له‌وه‌ی په‌ری مه‌ترسیدان له‌ كه‌وتنه‌ به‌ر ته‌قه‌كردن و كرانه‌ ئامانج له‌لایه‌ن قه‌ناس به‌ده‌سته‌كان. به‌ ده‌یان و هه‌زاران كه‌س له‌وه‌انه‌ی به‌ ناچاره‌ی ده‌ریكۆرین، گه‌یخۆن له‌ نیوان هه‌له‌كانی شه‌ركردن، یان له‌ ژێر گه‌مارو‌دان یان وه‌كو قه‌لغانی مرویی رابگه‌ڕین و به‌كاربه‌یاندین. چه‌كه‌ كیمیاویه‌كان له‌وه‌انه‌ی به‌كاربه‌یاندین. باله‌خانه‌ گه‌شته‌یه‌كان، رێگاكان و ما‌مه‌كان له‌وه‌انه‌ی مین رێژكرا‌ین یان پیس بووین به‌هه‌وی ته‌قه‌مه‌نیه‌ ژه‌هراویه‌كان. مندالان، به‌ته‌مه‌نه‌كان و په‌كه‌وتوان به‌ شیوه‌یه‌كی تاییه‌ت له‌ مه‌ترسیدان.

هاوکارانی كاروباری مرویی به‌ شیوه‌یه‌كی چه‌رپه‌ر ناماده‌كاریان كردوووه بۆ چه‌ندین مانگ بۆ به‌هاناوچوونی ئه‌و كه‌سانه‌ی كه پێویسته‌یان به‌ هاوکاریه‌ به‌هه‌وی ئۆپه‌راسیۆنی پێشه‌ینه‌كراوی موصل. قه‌یرانی موصل دروست ده‌بیته‌ هه‌روه‌ك هاوکارانی كاروباری مرویی له‌ عیراق پێش و مه‌خته‌ كۆشش ده‌كهن بۆ دا‌یین كردنی كۆمه‌کی فریاگوزاری بۆ هه‌ندێ له‌ ۱۰ ملیۆن كه‌س كه پێویسته‌یان به‌ هاوکاری هه‌یه‌ له‌ هه‌ندێ جۆری هاوکاری مرویی له‌ سه‌رانسه‌ری وولات، له‌وه‌انه ۳,۳ ملیۆن كه‌سی ئاواره، زۆربه‌یان بۆ دوومه‌ جار و سێهه‌م جار ئاواره‌بوون. ئاواره‌بوون و گه‌رانه‌وه‌ی ئاواره‌كان به‌ به‌رده‌وامی تۆمارده‌كرین له‌ ناوچه‌كانی تری عیراق، كۆكرده‌وه‌ی پێویسته‌یه‌كانی تر له‌ ده‌قیكی كورته‌هینیان به‌رچاوی پآلێشتی كردنی دارایی. له‌ كۆتایی ساڵ، به‌ پشت به‌ستن به‌ قه‌باره و ماوه‌یه‌ی ئۆپه‌راسیۆنی موصل، زۆربه‌ی هه‌ره‌ زۆری ۱۲ بۆ ۱۳ ملیۆن عیراقی پێشه‌ینی ده‌كرین كه پێویسته‌یان به‌ هاوکاری مرویی بێت.

پاڵپشتی کردنی دارایی

لە مانگی تەموزی ۲۰۱۶، ھاوکارانی کاروباری مۆزی دەستیان کردووە بە داوایەکی بەپەڵە بۆ \$۲۸۴ ملیۆن دۆلاری ئەمەریکی بۆ خێراترکردنی ھەولەکەکانی ئامادەکاری پێش ئەو ھەلمەتە سەربازییەکی کە پێشبینی دەکەیت بۆ ئازادکردنەوی موصل. ھەروەکو لە ۲۰ تشرینی یەکەمی ۲۰۱۶، \$۱۵۵ ملیۆن دۆلاری ئەمەریکی وەرگیراوە، تەنھا ۵۴ لەسەدای ئەو برە پارەییە کە پێویستە، کە بەشێوەیەکی بەرچاو بۆتە ناستەنگ لەبەردەم توانای گروپەکان بۆ کرین و پێش و مەختە دانانی کۆمەکیەکان و دانانی ئامادەکاریە تەنگەتاویەکان بۆ پرکردنەوی قەبارە ی پێویستە پێشبینیکراوەکان. لەسەرەتایی مانگی تشرینی یەکەم، پێویستە بەپەڵەکان نوێکرانەو و ئەو نیشان دەدەن کە \$۳۶۷ ملیۆن دۆلاری ئەمەریکی پێویست دەبێت بۆ کۆتاییهێنان بە ئامادەکاریەکانی داوای کردنی ھاوکاری رزگارکردنی ژیان بۆ خێزانەکان لە ماوەی سێ مانگی یەکەمی ئاوارەبوونیان. ھەرچەندە بەشداری کردنی بەخشندارە وەرگیراون، زۆربە ی ئەو پاڵپشتیە داراییە کە زۆر پێویستە تەنھا ئێستا دەستی بەگەشتن کردووە.

پاڵپشتی کردنی دارایی بۆ داوای ھاوکاری بەپەڵە ی موصل

لەسەر بنەمای خزمەتگوزاری بەواداچوونی دارایی ھەرۆک لە ۲۰ تشرینی یەکەم. ھاوکارانی کاروباری مۆزی لەوانە کۆمەکیخشان و ئازانسەکانی وەرگری کۆمەکی، ھاندراون کە بە خزمەتگوزاری بەواداچوونی دارایی سەر بە ئوچا رابگەینن لە رینگە ی ئەم مآلپەرە (FTS: <https://ftsbeta.unocha.org>) لە بەشداری کردنە جۆریەکان و ھاوکاری پارە ی کاش بە ناردنی ئیمیل بۆ fts@un.org

ئامادەکاریەکان بۆ موصل لە دەقیکی کورتھێنایی گرنگ روودەدات بۆ ئۆپەراسیۆنی مۆزی لە عێراق. تاكو ئێستا، \$۸۶۱ ملیۆن دۆلاری ئەمەریکی داوای سالانە دەستی پێکردووە لەسەرەتایی سالی ۲۰۱۶ بۆ پرکردنەوی پێویستەکانی ۷.۳ ملیۆن عێراقی ھزار بری \$۵۰۵ ملیۆن دۆلاری ئەمەریکی وەرگرتووە، تەنھا ۵۸ لەسەدای بری پێویست. ئەم کورتھێنایی پاڵپشتی کردنی داراییە زیانیکی جددی دەبێت لەسەر ئۆپەراسیۆنەکە بە گشتی.

ھەرۆک لە رۆژی ۲۰ تشرینی یەکەم، بەشداریەکردنەکان وەرگیران بۆ پلانی بەھاناوھاتنی مۆزی بۆ عێراق لە سالی ۲۰۱۶ و بۆ داوای بەپەڵە بۆ موصل لەوانە تێیدا \$۸۹.۲ ملیۆن دۆلاری ئەمەریکی لەلایەن سندوقی کۆمەکی مۆزی بۆ عێراق.

کۆ ی گشتی پاڵپشتی کردنی دارایی بۆ بەھاناوھچوونی مۆزی بۆ عێراق

به‌هاناو هانتی مرویی

میکانیزی به‌هاناو هانتی به‌پهله

پنیوینیستیه‌کان:

- هاوکارانی کاروباری میکانیزی به‌هاناو مچوونی خیرا ده‌بخه‌ملینن که زیاتر له یهک ملیون کس له‌وانه‌یه پنیوینیستان به هاوکاری بیت له دواي ده‌ستپنکی ئوپراسیونی سهر بازی بو سهر موسل.

به‌هاناو مچوون:

- کواگانی پیش و مخته‌ی میکانیزمه‌کانی به‌هاناو مچوونی خیرا به‌پهله له‌بهر ده‌ستدابوون بو خیزانه ناوار مکان که ده‌گه‌نه گه‌یاره له نیوان ۱۷ و ۱۹ ی تشرینی یه‌که‌م. هاوکارانی کاروباری میکانیزی به‌هاناو مچوونی به‌پهله ۷۷۴ پنداویستیان بو ۳۹۷ خیزان که ده‌کاته (۱۶۹۷) کس له گه‌یاره دابه‌شکردوه، زورینه‌یان بریتین له نافرمان و مندالان.
- هاوکارانی کاروباری میکانیزی به‌هاناو مچوونی به‌پهله پیش و مخته ۲۰۰۰۰۰ پنداویستی بو ۱,۲ ملیون کس له شوینه سهر مکیه‌کان بو هاوکاری کردنی به‌هاناو مچوونی موسل، له‌وانه ۴۰۰۰ پنداویستی پیش و مخته له گه‌یاره و حاج عملی دانراون.

بو‌شاییه‌کان و ریگر یه‌کان:

- جولانه‌وه له‌سهرانسری پردی گه‌یاره سنورداره، که ده‌بیته ریگر له‌بهر دم گواستوه‌ی باره‌لگر.
- ری و شوینی تازه‌ی نهم و ناسایش له ههریمی کوردستانی عیراق بو تیپه‌ری له خاله‌کانی پشکنین بو ناو پاریزگای نه‌ینه‌وا ده‌بته ریگر له‌بهر دم جولکردن و پیش و مخته دانانی کواگان.
- نه‌بوونی توانای کواگای ته‌واو له گه‌یاره ده‌بیته ریگر له‌بهر دم توانای هاوکاران بو خه‌ز کردنی کواگا ته‌نگه‌تاویه‌کان.

همه‌ماهنگی و به‌ریو مبردنی خپوتگه

پنیوینیستیه‌کان

- گروپی همه‌ماهنگی و به‌ریو مبردنی خپوتگه کار ده‌کات بو دلنیا بوون له توانای خپوتگه بو ۲۰۰۰۰۰ کس که پیش‌بینی ده‌کرین ناوار مین له ههفته‌کانی یه‌که‌می قه‌یرانه‌که، و بو پلاندانان و بنیاتنای شوینی زیاتر هه‌روه که قه‌یرانه‌که دیته کاپه‌وه. له رۆژی ۱۹ ی تشرینی یه‌که‌م، گروپی همه‌ماهنگی و به‌ریو مبردنی خپوتگه کاروانی له‌پیشینه‌ی هه‌لسه‌نگاندننکی مەترسی له رۆژی ۱۹ ی تشرینی یه‌که‌م خپه‌جی کرابوو بو نه‌و شوینانه‌ی که به‌م دوا‌ییه دانیشتون تیدا ناوار مبوون. دۆزینه‌وه‌کان له‌بهر چاوه‌گیرین له ۲۰ ی تشرینی یه‌که‌م و زانیاری ده‌دات سه‌بارت به به‌هاناو مچوونی به‌ردوام.

به‌هاناو مچوون:

- گروپی همه‌ماهنگی و به‌ریو مبردنی خپوتگه کاریان کردوه له‌گه‌ل هاوکارانی کاروباری مرویی بو هاوکاری کردن له ناماده‌کردنی خپوتگه‌کان و په‌ناگه ته‌نگه‌تاویه‌کان بو وهرگرتنی که‌سه ناوار مکان. هه‌روه که له ۲۰ ی تشرینی یه‌که‌م، ۱۰۰۱۴ شوینی ره‌شمال له‌بهر ده‌ستدابوون بو ۶۰۰۸۴ کس له‌سهرانسری ته‌واوی خپوتگه‌کان و شوینه ته‌نگه‌تاویه‌کان. ۶۰۹۴۰ شوینی ره‌شمالی زیاتر بو ۳۶۵۶۴۰ کس پلانیان بو داده‌نریت یان له ژیر بنیاتناندان. نه‌گه‌ری زورترین توانا بریتی به له ۸۱۲۴۰ شوینی ره‌شمال بو ۴۸۷۴۴۰ کس، له‌گه‌ل زیادبوونی ژماره‌که به خیزایی هه‌روه که شوینه تاز مکان ده‌ستنیشان ده‌کرین.
- شوینه له‌پیشینه‌کان له گه‌یاره جه‌ده، بنکه‌ی ناسمانی گه‌یاره، حاج عملی بریتین له شوینه جه‌خت له‌سهرکارو‌مه‌کانی پلاندانانی چروپر. پیش و مخته دانانی کومه‌کیه زور گرنگه‌کان بو سی شوینی له‌پیشینه له‌سهرانسری باشوری نه‌ینه‌وا نه‌نجام دراوون به هاوتهریپی له‌گه‌ل به‌ردوامی ناماده‌کار یه‌کانی شوینه‌کان.

بو‌شاییه‌کان و ریگر یه‌کان:

- همه‌ماهنگی و به‌ریو مبردنی خپوتگه نیستا ده‌ستنیشان کردنی نوینه‌مه‌کان به کۆتادینیت بو به‌ریو مبردنی خپوتگه. هه‌روه‌ها همه‌ماهنگی و به‌ریو مبردنی خپوتگه نامانجی بریتی به له به‌هیز کردنی توانای هاوکارانی کاروباری مرویی و هاوبه‌شه‌کان له به‌ریو مبردنی خپوتگه، له‌و شوینه‌ی که پنیوینیستیه.

پیداویستی‌ه‌کانی میکانیزی
به‌هاناو مچوونی به‌پهلهناماده‌یه بو
1.2
ملیون کس**60,000**
people

ده‌واندریت نیشته‌جی بکرین و هه‌و له ۱۹ ی تشرینی یه‌که‌م له خپوتگه‌کانی ناوار مکان و شوینه ته‌نگه‌تاویه‌کان له‌سهرانسری ناوچه‌که - ناماده‌کاری شوینه‌کان بو ۲۰۰۰۰۰ کس خیزاکراوه

59,000

رەشمال نامادەن بۆ دابین کردنی
پنۆیستیهکانی پەناگە بۆ ۳۵۸۰۰۰ کەس

پنۆیستیهکان:

- گروپەکە لەسەر مێتادا ۲۰۰،۰۰۰ کەسی ناواری دەکاتە نامانج کە پێشبینی دەکرێن پینۆیستیان بە چارەسەرپەکانی پەناگە تەنگەتاوی بێت لە هەفتەکانی پەکەمی دواي دەستپێکی ئۆپەراسیۆنی موصل. ئەمەش دەبێتە ئەنجامی داوایەکی زۆر بۆ هاوکاری پەناگە و کەل و پەلە ناخۆراکیەکان.

بەھاناوچوون:

- لە ماوەی ۲۴ کاتژمێری گەشتنی ناواریەکان بۆ گەیارە، ۳۵۰ پینۆیستی سەرکە کەل و پەلە ناخۆراکیەکان بۆ خیزانەکان دابەشکراوون. زیاتر لە ۴۰ گروپی هاوکارانی کاروباری مروی نامادەن بۆ بەھاناوچوونی پینۆیستیه بەپەلەکانی کە دینە کایەوه.
- کۆنگاکن پێش و مەختە لە نزیک ناوچە پێشبینکراوەکانی ناواریەکان دانراون، و کۆمەکیەکی بەھیزیش دامەزراوە تاکو بەخیزایی پینۆیستیه پێشبینکراوەکان پربکاتەوه.
- کۆنگای ئێستای رەشمالەکان کە بریتین لە ۵۹۸۰۰ رەشمال، لەگەڵ پابەندبوونیکی بەھیز لەلایەن وەزارەتی کۆچ و کۆچبەران بۆ دابین کردنی زۆرینەي ئەو رەشمالانە. ۱۸۳۱۰ رەشمالی تر لە هێلی کۆمەکیدان. لەگەڵ ئەمەشدا، ۶۰۰ پینۆیستی پەناگەي تەنگەتاوی لە کۆنگا دان و ۸۳۲۵۵ تر لە رێگادان.
- چارەسەرپەکانی تری پەناگە لەبەر دەستدان ئێستا لە کۆنگانە لەوانە ۳۰۰ پینۆیستی داپۆشینی رەشمال، لەگەڵ ۴۹۴۰۰ تر لە هێلی کۆمەکیدان.
- گروپی پەناگە پێش و مەختە ۳۵۸۰۳ پینۆیستی کەل و پەلە ناخۆراکی خیزانی لە هەولێر و بەغدا و دھۆک دانان، لەگەڵ ۱۲۳۸۴۶ پینۆیستی تر لە هێلی کۆمەکی دان. لەگەڵ هانتی زستان، ۳۶۰۰۰ پینۆیستی وەرزێ زستانەي خیزانی نامادەن بۆ دابەشکردن، و ۲۵۵۲۷ ییش لە هێلی کۆمەکی دان.

بۆشاییەکان و رێگەپەکان

- گروپی پەناگە بە شێوەیەکی بەرچاو ئەندامی خۆی بەھیز کردووه لە مانگەکانی رابردوودا. بانگەشەي زیاتر و گەشتن بە هاوکارانی مروی پینۆیستە بۆ دابینکردنەوهی کە رێکخراوەکانیش کار دەکەن لە رێگەي میکانیزمەکانی هەماھەنگی گروپ بۆ دەستنیشانکردنی پینۆیستیهکان، دوورکەوتنەوه لە بۆشاییەکان و زۆر لەوێش گرنگتر بریتی یە لە کەمکردنەوهی دووبارەبوونەوه.
- کورتەپنۆیستی زۆری پالێستی دارایی بەردەوامە لە زیان گەیاندن بە توانای گروپەکە بەشێوەیەکی بەرچاو بۆ نامادەکردن و پێش و مەختە دانانی خەزەنەکان و دابین کردنی هاوکاری بۆ ئەو دانیشوانەي کە پینۆیستیان بە هاوکاری، بەتایبەتی کاتیگ ژمارەي ناواریەکان ۲۰۰،۰۰۰ کەس تێدەپەڕینت.

پاراستن

پنۆیستیهکان:

66

تیمە گەڕۆکەکانی پاراستن لە
نامادەباشیدان

- گروپی پاراستن دەستی کردووه بە هەلسەنگاندنیکی پاراستنی بەپەلە لە رۆژی ۱۹ی تشرینی پەکەم لە گەیارە. دۆزینەوه سەرمتایەکان دەستنیشان نیگەرانیە جەدیەکانی پاراستن کردووه بۆ ئەو خیزانانەي کە لە (ئەل هود) راپانکردووه، لەوانە ژمارەيەکی زۆری هاوولاتی برینداربوون هەروەک شەپۆلی مەملانی ی پیندا تێپەربوو. جیاکردنەوهی خیزانەکان و نیگەرانیەکانی سەبارەت بە هینانی مندالان بۆ ناو ریزەکانی گروپە چەکارەکان ناماژەي پیکرا. دۆزینەوهکانی ئەوای هەلسەنگاندنی پاراستنی بەپەلە لە رۆژی ۲۰ی تشرینی پەکەم دەگەیندريت.

بەھاناوچوون:

- گروپی پاراستن ۶۶ تیمی گەڕۆکی لە نامادەباشیدایە و دەیانتریت ئەو کاتە و شوینەي کە پینۆیست بێت. تۆمارکەري بەواداچوونی ناواریەکان و زانیاری تر کە لەلایەن هاوکارانی کاروباری پاراستن کۆکراوەتەوه دەبێتە یارمەتیدەرێک بۆ پلاننانی فراوانتر، لەوانە دەستپێکردنی هەلسەنگاندنەکانی پاراستنی بەپەلەي زیاتر.

بۆشاییەکان و رێگەپەکان:

- توانای هاوکارانی کاروباری پاراستن سنوردارە لە هەندئ ناوچە، بە هەبوونی قەبارەيەکی جوگرافیای وەها و نالۆزی بەھاناوچوونی پینۆیست. گروپی پاراستن کار دەکات بۆ زیاتر بەھیزکردنی توانای ئەو هاوکارانەي کاروباری مروی، لەوانە لە رێگەي دابین کردنی مەشق کردن، و پەرەپێدان بە بەلگەنامەيەکی رێبەري کردن کە تێیدا رۆلی تیمە گەڕۆکەکان خراوتە روو. هەروەها گروپی پاراستن رێ و شوینە ستاندرەکانی بەرپۆبەردی بەرھەمەپنۆیست بۆ رێبەري کردنی ئەوای گروپە مرویەکان لەسەر کەمترین پینۆیستیهکانی پاراستن لە شوینەکانی پشکینی ناواریەکان.

ئاو و خاوینکردنهوی ناوهرۆکان و پاڤ و خاوینی

پێیو بیستیهکان:

113,000

پیداو بیستیهکانی پاڤ و خاوینی خیزانی
سهرمکی له ئیستادا له کۆگادایه

- ناوار مېوونی پێشبینیکراو مانای ئهوه دهبیته که داوایهکی زۆر ههیه بۆ هاوکاری ئاو و خاوینکردنهوی ناوهرۆکان و پاڤ و خاوینی. ناوار مېوون پێیو بیستیان به چار مېو بهکانی ئاو و خاوینکردنهوه و پاڤ و خاوینی دهبیته ئهوه کاتهی دهگهته خێو متهگه دیاریکراوهکان بۆ ناوار مېو ماسل، یان نهگهر ئهوان له نامادهکار به نافر مېو مېو کۆ بېنهوه.
- ئهوه خیزان ئهوهی که له مالهکانی خیزان دمیننهوه ئهوانیش پیده مچیت پێیو بیستیان به هاوکاری ئاو و خاوینکردنهوه و پاڤ و خاوینی بېیت، ههتا نهگهر هاتوو ئهوانیش له مالهکانی خیزان ئاواره نهبن.

به هاناو مچوون:

- له ئهل هود، ریکخراوی یونیسف له رێگهی هاوکارانی کاروباری مرۆبییهوه 3000 دهستهی بوتلی ئاو و 1500 پیداو بیستی پاڤ و خاوینی بۆ 9000 کس گهیا ندوووه.
- گهیا ندانی چوار تهن له مادهی کلۆرین له لایهن بهر یو مېو بهر ایهتی ئاو له بهغدا بۆ کۆمهکی شار موانی له گهیاره بۆ وویستگهی چار مېو ئهوه که له شهههات، له لایهن ریکخراوی یونیسفیهوه ئاسانکاری بۆ کراوه.
- ههلسهنگانده به پلهکانی شوینی ئاواره تازهکان له دورو بهری گهیاره ئه نجام دهدرین بۆ جیهه جیهی کردنی به هاناو مچوون.
- ریکخراوی ئوکسفام 100 کیلوگرام له توزی کلۆرین بۆ وویستگهی چار مېو کردنی ئاو له حاج عهلی گهیا ندوووه.
- چالاکیهکانی نامادهکاری بهر دوامیان ههیه بۆ هینانی ئاسانکاریهکانی ئاو و خاوین کردنهوه و پاڤ و خاوینی بۆ خێو متهگهکان و شوینه تهنگه تاویهکان له سههر هیل. توانای هاوکارانی کاروباری نهخشه دانان له سههر انسهری شوینه له پێشینهکان و دانانی پێش و مختهی خهز نهکان بهر دوامیان ههیه.
- گروپی ئاو و خاوینکردنهوه و پاڤ و خاوینی نامادهیه بۆ نار دنی 50 تهن له توزی کلۆرین و 3665 پاکجی حبهکانی کلۆرین، که بهشی تهواو دهکات بۆ دا بېن کردنی 146600 متهر سێجا له ئای سهلامهت.

بۆشاییهکان و رێگهیهکان:

- جولانهوهی زۆر بهی ئهوه خیزانه ناوارانهی سههر مته که تومار کرابوون له نیوان 18 و 20 تشرینی یهکهم بۆ ئاو کۆمه لگا خانه خوینکان له دورو بهری گهیاره پێیو بیستیان به تیمه گهرۆکهکانی دووباره ئاراسته کردنهوه دهبیته که جهختیان له سههر کراوه تهوه تاکو ئیستا له سههر هاوکاری کردنی خێو متهگهکان و شوینه تهنگه تاویهکان.

تهندروستی

210,000

کس دهنو اندریت هاوکاران بکریت
له رێگهی پیداو بیستیهکانی تهنروستی
ئافر متهانی دووگیان، پیداو بیستیهکانی
تهنروستی تهنگه تاوی فره ناژانس و
کۆمهکیه پزیشکیهکان پێش و مخته له
حاج عهلی و نیجهیلا دانراون

پێیو بیستیهکان

- گروپی تهنروستی تومار کهری بهوادا چوونی ناوار مېوون بهکار دههینیت بۆ دهستنی شانکردنی ئهوه که سانهی که پێیو بیستیان به هاوکاری تهنروستی له ناوچهکانی ناوار مېوونی نوێ.

به هاناو مچوون:

- به که بهی پزیشکی گهرۆک له لایهن هاوکارانی گروپی کاروباری تهنروستییهوه هاوکاری دهکرین و له وانه یهک پزیشکی دکتور له رهگهزی نیر و یهک پهههستار له رهگهزی نیر بهیهکهوه له گهمل تیمیکی گهرۆکی تهنروستی ئافر متهانی دووگیان بۆ قوتابخانه یهک نیر دران له گهیاره که له ئیستادا خیزانه ناوار مېو متهانی ئیستا نیشه جین. تیمی پزیشکی 10 راولێکاری بۆ سێ پیاو و سهوت ئافرته له رۆژی 19 تشرینی یهکهم ئه نجام دا. تیمی تهنروستی ئافر متهانی دووگیان له سههتهری چاودیزی تهنروستی سههر متهایی گهیاره 110 راولێکردنیان ئه نجام داوه. یهک ئافرته رهوانه کرابوو بۆ زووری مندال بوون و یهک له دا بکی بوون تومار کرابوو له سههتهری چاودیزی تهنروستی سههر متهایی گهیاره.
- بهشی تهنروستی له نامادهباشیدایه له گهمل تیمهکانی کوتان له شوینهکانی پشکنینی ناوار مېوون بۆ کوتانهکانی نیفلیجی و سوریکه بۆ مندالانی خوار تهسهنی 15 سالی.
- بهشی تهنروستی له دهۆک هه ماههنگی دهکات له گهمل هاوکارانی کاروباری جیهه جیهی کردنی تهنروستی بۆ دهستنی شانکردنی ئهوه ناژانس و ستافانهی که به نیازن له شوینهکانی پشکنینی ناوار مېوون کار بکهن، ههروهها نهخشه دانانی تهواوی هاوکارانی تهنروستی بۆ شوینی خێو متهگه پلان بۆ دانراوهکان.
- هاوکارانی کاروباری تهنروستی 50 قهر مو ئلهی نهخۆشخانهی دا بېن کردوه بۆ هاوکاری کردنی نهخۆشخانهی شیخان.
- هاوکارانی کاروباری تهنروستی نامادهن که هاوکاری بکهن به نار دنی تیمه گهرۆکهکانی تهنروستی ئافر متهانی دووگیان و خزمهتگوزار یهکان، له وانه پیداو بیستیهکانی تهنروستی ئافر متهانی دووگیان.
- پیداو بیستیهکانی تهنروستی تهنگه تاوی فره ناژانس و پیداو بیستیهکانی نهشته گهری نامادهن تاکو له 24 کاتر متهر بگهیندرین، که بهشی تهواو دهکات بۆ هاوکاری کردنی 10100 کسهی تر.

بۆشاییهکان و رێگهیهکان:

- هاوکارانی گروپی تهنروستی کار متهان له قوتناغی سههر متهایی به هاناو مچوون بهر یو ده بېن چالاک بوون له ناوچهکه بۆ هه ندن کات؛ له ئیستادا ئهوان دوو چاری بهر متهگه یه مته نهکان نابنهوه یان کیشهکانی تر به گهیا ندانی خزمهتگوزاری.

پارچەکانی خۆراکی ووشک نامادەیه
بۆ

1.3 ملیۆن کەس

پێویستیهکان:

- ھاوکارانی کاروباری ئەمن و ئاسایشی خۆراک دەیخەملێنن کە زیاتر لە یەک ملیۆن کەس لەوانەمێ پێویستیان بە ھاوکاری بێت ئەگەر خراپترین سیناریۆ رووبدات.
- ئاوارەکانی تازە گەشتوو بۆ گەیارە لەوانەمێ پێویستیان بە ھاوکاری خۆراک بێت لە رۆژەکانی داھاتوودا، لەگەڵ ئەوەشدا ئەو پارچە خۆراکانە کە نامادەن بۆ خواردن و کە پێشووخت وەریانگرتوووە لە رێگەی ھاوکارانی کاروباری میکانیزمی بەهاناو هاتنی بەپەلە. بە پشت بەستەن بە پێویستیهکانیان، خۆراک دەتواندریت دا بەش بکەیت بەسەریان ھەروەک خۆراکی نامادە بۆ خواردن و ژمە لێندراوەکان لە شوێنەکانی پشکنینی ئاوارەکان یان پارچەکانی خۆراکی ووشک، کاتێک ئەو خەڵکە نیشتهجێ دەبن لەگەڵ خێزانانی خانەخوێ یان لە دامەزرێوەکانی پەناگە تەنگەتاوی.

بەهاناو مچوون:

- خەزەنەکانی خۆراک پێش و مەختە لە ھەولێر و دھۆک و بەغدا دانراون بۆ بەپەلە ناردنیان بۆ خێوەتگەکان، پەناگە تەنگەتاویەکان و شوێنەکانی تر بەگۆڕە پێویست. خەزەنەکان لەوانە ۲۳۸۰۰۰ پارچە خۆراکی نامادەکراو بۆ خواردن، لەوانە پارچەکانی بەهاناو مچوونی بەپەلە لە رێگەی میکانیزمی بەهاناو مچوونی بەپەلە کە بەشی تەواو دەکات بۆ ۵ تا ۶ کەس بۆ ماوەی سێ رۆژ؛ ۲۷۰،۳۴۸ پارچە خۆراکی ووشک کە خۆراکی سەرەکی دابین دەکات بۆ ۵ تا ۶ کەس بۆ ماوەی ۳۰ رۆژ؛ و ۲۵۶،۹۹۵ پارچە ژەمی گەرمی تاکە کەسی.

بۆشاییەکان و رێگرێەکان:

- ھەماھەنگی بەردەوامی ھەمە لەگەڵ گروپەکانی پەناگە و کەل و پەلە ناخۆراکیەکان و ھەماھەنگی و بەرپەرێوەبەردنی خێوەتگە بۆ دڵنیا بوون لەوەی کە ئاسانکاریەکانی چێشتلێنان تەواو بەش دەکات، وەک تەباخەکانی چێشتلێنان و دەستەکانی چێشتخانە، و نەوت بۆ کارکردنی خێزانە ئاوارەکان تاکو بتوانن ژمەکان بۆخۆیان نامادە بکەن لەگەڵ پارچەکانی خۆراکی ووشک.
- گروپە کاردەکات بەرەو بەھێزکردنی ھەماھەنگی بەهاناو مچوونی ئەمن و ئاسایشی خۆراک لەگەڵ حکومەت و ھاوکارانی کاروباری مرۆیی کە کارەکە بەرپەرێوە دەبەن لە دەروەی سیستەمی گروپەکە.

پەرۆردە

پێویستیهکان:

10 لە ھاوکارانی
کاروباری پەرۆردە
نامادەن بۆ دابین کردنی بەهاناو مچوونی
ھیلی سەرەکی پەرۆردە

- خێزانە ئاوارەکان و مندالان پێویستیان بە شوینی نارام و ژینگە پارێزراوەکان دەبێت بۆ پێویستیهکانی پەرۆردە لە خێوەتگەکان و شوێنە تەنگەتاویەکان.

بەهاناو مچوون:

- ھاوکارانی گروپی کاروباری پەرۆردە دامەزرێون بۆ ھەر یەک لە خێوەتگە پلان بۆ دانراوەکان، و نامادەن بۆ بەهاناو مچوون و دابین کردنی ھاوکاری پەرۆردە ھیلی سەرەکی لە ۴۸ تا ۷۲ کاتژمێر. نامادەکارێەکان بەردەوامیان ھەمە بۆ ھاوکاری کردنی ۱۰۰۰۰ مندال لە دوو کاتی دەوام لەگەڵ ھیلی سەرەکی ھاوکاری پەرۆردەیی و ژینگەکانی پەرۆردەیی نارام.
- مەشقکردن لەسەر پەرۆردە نافرەمی، ھاوکاری کردنی دەروونی و کۆمەڵایەتی، و چالاکیهکانی قوتابخانە دابین کران بۆ ۲۱ مامۆستا لە حەسەن شام.
- ھەلسەنگاندنی شوێنەکانی خێوەتگە ئاوارەکان بەردەوام لە نامادەکردنی بۆ ژینگەکانی فێربوونی کاتی.
- پێش و مەختە دانانی خەزەنەکان: ۴۰ رەشمال، ۱۲ پێداویستی چالاکێ قوتابخانە، ۶۴ پێداویستی سندوقی قوتابخانە لەوانە (ھەر یەکەیان بۆ ۴۰ قوتابی و ۱ مامۆستا)، پێنج پێداویستی پەرەپێدانی مندالان، ۴۰ پارچە پلاستیکی، خەزەنەکان تەواو بەش دەکەن بۆ ھاوکاری کردنی زیاتر لە ۵۱۰۰۰ مندال.
- رێکخراوی یونیسێف کۆمەکی جۆری لە رەشمال و کۆمەکی پەرۆردەییەکانی بۆ ھاوکارانی کاروباری پەرۆردە دابین کردووە بۆ دابین کردنی بەهاناو مچوونی ھیلی سەرەکی لە تەواوی سێ شوێنە لەپێشتێنەکان.

بۆشاییەکان و رێگرێەکان:

- زیادبوونی مەترسیدار ھەمە لە بارە قەتەبخانەکان کە وەک شوێنەکانی پشکنینی ئاوارەکان و پەناگە تەنگەتاوی بەکار دەھێنێن. گروپی پەرۆردە تێببینێکی رێبەری کردنی پەرەپێدووە لەسەر بەکار ھێنانی قوتابخانەکان وەک پەناگە.

پەيوەندىە فریاگوزاریهكان

بەھاناوھچوون:

\$600,000

بۆشایی لە پالێشتی کردنی دارایی بۆ
گروپی پەيوەندىە فریاگوزاریهكان بۆ
بەھاناوھچوونی موصل

گروپی پەيوەندىە فریاگوزاریهكان نامادەيە بۆ دابین کردنی خزمەتگوزاریهكان لە ھەر سێ شۆینە تەنگتایهكانی
لەپێشینیە لەوانە: رادیو، خزمەتگوزاریهكانی پێکەوھ بەستنی ئینتەرنێت، مۆلیدەکان، مۆبایلەکان، دەسکی رادیوکان،
لایتۆپەکان و خزمەتگوزاریهكانی گەرۆکی ئینتەرنێتی مانگی دەستکرد.

- ھەر وھا گروپی پەيوەندىە فریاگوزاریهكان نامانجی بریتی یە لە دابین کردنی خزمەتگوزاریهكانی خالە گەرمەکانی ئینتەرنێت و رادیو و ھەکو قوناعیکی سەرمتایی.
- ھاوکارانی مرۆیی بەرنامە بۆ ئامێری پەيوەندى کردنی ئەمن و ئاسایش و بەیەکەوھبەستنی ئینتەرنێت دادەنێن بۆ ھاوکارانی کاروباری مرۆیی.
- گروپی پەيوەندىە فریاگوزاریهكان ستاف نامادە دەکات لەناو گۆرھیان بۆ ناردنیان بۆ ناوچەکانی ئۆپەراسیۆنی تازە، و دلتیابوون لە ھەبوونی ستافی زیاتر لە نامادەباشیدان بۆ ھاوکاری کردنی ھەر خیزابوونیکێ ئۆپەراسیۆنی موصل.
- گروپی پەيوەندىە فریاگوزاریهكان دەستی دەکات بە ھەلگرانی مۆبایل لە وێ تاکو ببینی کە چۆن ئەوان دەتوانن ھاوکاری بەھاناوھچوون بکەن.

رێگرێهكان:

- \$600,000 ملیۆن دۆلاری نەمەریکی بریتی یە لە بۆشایی پالێشتی دارایی بۆ دابین کردن و بەردەوامیدان بە خزمەتگوزاریهكانی گروپی پەيوەندىە فریاگوزاریهكان بۆ بەھاناوھچوونی مرۆیی بۆ موصل.

کەل و پەل

بەھاناوھچوون:

12 ھەزار
مەتر دووجا

شۆینی خەزەنی باو
لەبەردەستدایە

- گروپی کەل و پەل ۱۲۵۷۳ مەتر دووجا لە شۆینی خەزەنی باو لەبەردەستدایە بۆ ھاوکاران لە ھەولێر (۵۴۰۰ مەتر دووجا)، لە دەھۆک (۲۷۷۳ مەتر دووجا)، لە بەغدا (۲۰۰۰ مەتر دووجا)، و لە تکریت (۲۴۰۰ مەتر دووجا) بۆ رێکخراوھ مرۆییەکان بۆ پیش و مەختە دانانی خەزەنەکانیان لە نزیک شۆیەکانی ناوارەبوون. شۆینی خەزەنە لە بەردەمش (۱۲۰۰ مەتر دووجا) و عوبیات/زومار (۶۴۰ مەتر دووجا) لە ھەفتەکانی داھاتوودا لەبەردەستدا دەبێت.
- یەکەکانی خەزەنی گەرۆک لە کاتیکی نزیکدا لە شۆینە تەنگتایهكانی ھەسەن شام و حاج عەلی و گەیارە جەدە و خێمەتگەکان دروست دەکەین بۆ ھاوکاری کردن لە دابەشکردنی کۆمەکە فریاگوزاریهكان. یەکەمی خەزەنی گەرۆکی زیاتریش لە کۆگا ھەن و نامادەن کە بنێردرین بە گۆرەھێ شۆینە لەپێشینیەکان و پێویستیەکان.
- ھەلسەنگاندنێک بۆ پردی گەیارە پلانی بۆ دانراوھ لە ۲۳ی تشرینی یەکەم بۆ دابین کردنی یان راسپاردەکان بۆ ئەگەری چاککردنەوی ئەو پردی ئیستا یان بۆ چەسپ کردنی پردیکی تازە.
- گروپی کەل و پەل لەگەڵ رێکخراوھ مرۆییەکان ھەماھەنگی دەکات بۆ دەستنیشانکردنی ئەگەری نەمانی رێگرێهكانی کە پەيوەندیان بە دەستگەشیانەوھ ھەییە، لەوانە رێ و شۆینەکانی پاک کردنەوی ئەمن و ئاسایش بۆ جولانەوی کاروانی مرۆیی. ھەر وھا گروپی کەل و پەل ھەماھەنگیش دەکات لەگەڵ دەسەڵاتداران لە ھەریەمی کوردستانی عێراق بۆ دامەزراندنی و ئیستگەییەک بۆ ئاسانکردنی پاککردنەوی گومرگی بۆ ناو ھەریەمی کوردستانی عێراق.

بۆشاییهكان و رێگرێهكان:

- پالێشتی کردنی دارایی زیاتر پێویست دەبێت بۆ کارەکانی پردی گەیارە. کۆی گشتی، لەوانە بنیاتنان و گواستەوھ، دەخەملێندرنێت کە بریتی بێت لە \$ ۴ ملیۆن دۆلاری نەمەریکی.
- گروپی کەل و پەل دەستی دەکات بە کۆمەلگای مرۆیی بۆ دەستنیشانکردنی ھاوکارێک بۆ بەرپۆمەردنی بەلەخانەیی خەزەنی باو لە ھەسەن شام.

ھەماھەنگی و خزمەتگوزاریه باوھکان

بەھاناوھچوون:

5

چاودێرانی مەیدانی کەلەلایەن لێژنەیی
ھەماھەنگی رێکخراوھ ناھکو مەیکانی
عێراقەوھ دامەزران بۆ ھاوکاری
کردنی ھەماھەنگی کردن

- لە رۆژی ۸ی تشرینی یەکەم، OCHA سەنتەریکی ئۆپەراسیۆنە مرۆییەکانی لە ھەولێر دامەزراند بۆ کۆکردنەوی رێکخەرانێ گروپ، رێکخەرانێ مرۆیی مەدەنی – سەربازی سەر بە نەتەوھ یەکگرتووھکان و ھاوکارانی سەرەکی تری کاروباری مرۆیی تاکو یە ھاوبەشی پلان دابین بۆ بەھاناوھچوونیکێ گشتگیر بۆ ناوارەبوونی پێشبینی کراو.
- تۆمارکەری بەدواداچوونی سەر بە رێکخراوی کۆچی نیودەولەتی چالاک کراوھ بۆ بەدواداچوون و چاودێری کردنی ناوارەبوون و جولانەوی دانیشتوانی ناوارەکانی موصل، و دابین کردنی تازەکردنەوی رۆژانە لەسەر جولانەوی ناوارەکان.

- رێکخراوی سەلامەتی رێکخراوی ناھکو مە نیودەولەتی پەيوەندى کردنی خۆی زیاد کردوھ سەبارەت بە شیکاری ئەمن و ئاسایش بۆ رێکخراوھ ناھکو مەیکان و ھاوکارانی کاروباری مرۆیی کە کارەکان بەرپۆمە دەبەن لە بۆ بەھاناوھچوونی مرۆیی بۆ موصل.
- سەنتەری پەيوەندى ناوارەکان، کە لەلایەن رێکخراوی UNOPS جێبەجێ دەکەرن، نامادەکاری دەکات بۆ گۆرینی دوام لە کاتی ئیستادا لە کاتژمێرەکانی کراوھ لە ۸ ی بیانی تاھکو ۵ ی ئیوارە بۆ ۲۴ کاتژمێر؛ لەگەڵ ئەوھشدا، چاودەخشینیئەتەوھ بە رێ و شۆینە ستاندارەکانی بەرپۆمەردن بۆ یەکخستنی

به‌شداری پیکردنی زانیاری له نیوان هاوکارانی کاروباری مرویی، و به‌دهوامه له ره‌وانه‌کردنی نه‌و کیشانه‌ی که دین بۆ گروپه‌کان و هاوکارانی کاروباری مرویی بۆ کارکردن له‌سه‌ریان و به‌واداچوونیان.

- لیژنه‌ی هم‌هاهنگی ریکخراوه ناحکومیه‌کان بۆ عیراق ده‌ستگه‌یشتنی به ریکخراوه ناوخویی و نه‌هه‌مییه‌کانی باشت‌کر دووه بۆ زیادکردنی کارکردنیان له‌گه‌ل سیسته‌می هم‌هاهنگی کردنی کاروباری مرویی. لیژنه‌که له کاتیکی نزیکدا پینج چاودیری مه‌یدانی دادمه‌زرینیت بۆ هاوکاری کردنی هه‌وله‌کانی هم‌هاهنگی کردنی مه‌یدانی.

بۆشاییه‌کان و ریکگره‌یه‌کان:

- نه‌بوونی روون و ناشکرای له‌سه‌ر ریکگاکانی راکردن له شاری موسله‌وه له ئیستادا زیان ده‌گه‌یشتنی به ناماده‌کاریه‌کانی هاوکارانی کاروباری مرویی.
- هه‌له‌سه‌نگاندنه‌کانی فره کهرت و نه‌و خه‌له‌کانه‌ی که ناوارنه‌بوون له‌و ناوچانه‌ی که تازه نازادکر او نه‌هه‌مییه‌وه پنیسته له‌هه‌ستو بگه‌یژن.
- بۆشاییه‌که هه‌یه له رووی نه‌خشه‌دانان و کارکردن له‌گه‌ل خه‌له‌کانی ناوخۆ و هاوکارانی تری که مرویی نین له‌وانه (خه‌رخوازیه‌کان، کهرتی تابه‌ت).

هه‌ماهنگی کردنی گشتی

له‌سه‌ر ناستی ستراتیجی، لیژنه‌یه‌کی هاویشه‌ش که تیبیدا له‌وانه حکومه‌تی عیراقی و حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان و سه‌ربازی و ریکخه‌ری مرویی دامه‌زراوه بۆ دله‌یابوون له ته‌واوی هم‌هاهنگی له نیوان ته‌واوی هاوکاران له به‌هاناوچوونی مرویی بۆ موسل.

خانه‌یه‌کی ته‌نگه‌تاوی که پیک دیت له سه‌رکرده‌کانی ناژانسی گروپه‌کان که کارده‌که‌ن له به‌هاناوچوونی موسل و سه‌رکرده‌یه‌تی ده‌کریت له‌لایه‌ن ریکخه‌ری مرویی و زۆریه‌ی جار کۆده‌بئه‌وه. تیمی کاروباری مرویی وولات وکو پیکه‌ته‌یه‌کی ستراتیجی هم‌هاهنگی ده‌مینیته‌وه له نیوان نه‌هه‌مییه‌وه یه‌که‌رتووه‌کان و هاوکارانی ریکخراوه ناحکومیه‌کان بۆ تیروانینی به‌هاناوچوونی مرویی له عیراق. له‌سه‌ر ناستی کرداری، ئوچا سه‌نته‌ری ئوپه‌راسیۆنی مرویی له هه‌ولیه‌ر دامه‌زراندوه بۆ هاوکاری کردنی پلاندانانی کرداری گروپه‌کان. سه‌نته‌ری ئوپه‌راسیۆنی مرویی هم‌هاهنگی به‌هه‌یز ده‌کات له نیوان ته‌واوی گروپه‌کان و ریکخه‌ستی زانیاری به‌خه‌یرایی له نیوان پیکه‌ته‌یه‌کانی هم‌هاهنگی ستراتیجی و هاوکارانی کاروباری کرداری له‌ئاو گۆره‌پان. چوارچینه‌یه‌کی هم‌هاهنگی کاروباری مرویی مه‌دنه‌ی – سه‌ربازی نه‌هه‌مییه‌وه یه‌که‌رتووه‌کان ناسانه‌کی ده‌کات بۆ ده‌ستگه‌یشتنی کاروباری مرویی، پاراستنی هاوولاتیان، و نه‌من و ناسایشی کارگوزارانی کۆمه‌کی مرویی.

ریکخراوی ته‌ندروستی جیهانی و ریکشوپه‌کی دوو رۆژه‌ی له رۆژه‌کانی ۱۹ و ۲۰ی تشرینی یه‌که‌م له‌گه‌ل وه‌زاره‌ته‌کانی ته‌ندروستی و به‌ریه‌یه‌راره‌یه‌ته‌یه‌کانی ته‌ندروستی حکومه‌تی عیراقی و حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان و هاوکارانی گروپی ته‌ندروستی و کۆمه‌که‌بخشان به‌ریه‌یه‌راره‌یه‌ته‌یه‌کانی کۆبوونه‌وه‌که تیبیدا له‌وانه ده‌ستپه‌شانکردنی بۆشاییه‌ کرداریه‌کان له ناماده‌کاریه‌کانی ته‌ندروستی گشتی بۆ رزگارکردنه‌وه‌ی موسل بریتی یه له‌سه‌ر بنه‌مای شپوازه‌کانی هانتی ناواره‌بوون، ری و شوینه‌کان و شوینه‌کان؛ پیناسه‌کردنی چوارچینه‌یه‌کی بۆ ریکخه‌ستی هم‌هاهنگی له نیوان هاوکارانی ته‌ندروستی که له ناوچه‌ی جۆراوجۆره‌کان کارمه‌کان به‌ریه‌یه‌ ده‌بن؛ په‌سه‌ندکردنی نه‌و تیکه‌یشتنه‌ی ئوپه‌راسیۆنه‌کان؛ و چاوخشانده‌وه به مه‌ترسیه‌یه‌کانی ته‌ندروستی و هه‌ره‌شه‌که‌ن له‌و کاته‌ی دله‌یابوون له‌وه‌ی رازیبوون له‌گه‌ل تیکه‌یشتنی حکومه‌تی عیراقی بۆ ئوپه‌راسیۆنه‌کان؛ و چاوخشانده‌وه به تیکه‌یشتنی کهرتی ته‌ندروستی ئوپه‌راسیۆنه‌کان. سندوقی نه‌هه‌مییه‌وه یه‌که‌رتووه‌کان بۆ دانیشه‌وان مه‌شقیه‌کی که‌مه‌ترین پاکجی خزمه‌تگوزاری سه‌رمته‌ی ته‌ندروستی نافه‌رمته‌ی دووگیان بۆ ئه‌ندامانی گروپی ته‌ندروستی له ته‌واوی ناوچه‌کان له نیوان ۲۶ و ۲۸ی تشرینی یه‌که‌م ریکخه‌ست.

له رۆژی ۲۰ی تشرینی یه‌که‌م، کۆبوونه‌وه‌یه‌که له‌گه‌ل هاوکارانی ناو و خاوینه‌ کردنه‌وه و پاک و خاوینه‌ی نه‌هه‌مییه‌وه بۆ هم‌هاهنگی کردنی ماوه درێژی چاره‌سه‌رکردنی ناو و کۆمه‌کی له حاج عمه‌لی و گه‌یاره، له‌سه‌ره‌وه‌ی کۆبوونه‌وه‌یه‌کانی نه‌هه‌مییه‌وه هه‌فته‌انه و کۆبوونه‌وه‌یه‌کانی سه‌نته‌ری ئوپه‌راسیۆنی مرویی بۆ هم‌هاهنگی کردنی شوینه‌ دیاریکراوه‌کان هه‌روه‌ک له‌سه‌ر هه‌یل به‌رده‌ست ده‌بن.

نۆینه‌رانی په‌روه‌رده ناماده‌یه‌یه‌ هه‌یه له ته‌واوی ناوچه‌کانی هم‌هاهنگی، و گروپی په‌روه‌رده سیسته‌مه‌یه‌کی په‌یوه‌ندی کردنی سه‌ر هه‌لی ۲۴ کاتژمێر له هه‌فته‌یه‌که داناوه له‌سه‌ره‌وه‌ی کۆبوونه‌وه‌ به‌رده‌وامه‌کانی هم‌هاهنگی.

نه‌و دیوی قه‌یرانه‌که

توندوتیژی فراوان و مملانی ی چکداری له عیراق سه‌ری هه‌لدا له مانگی کانوونی دوومه‌ی ۲۰۱۴. له سه‌رمته‌دا جه‌ختی کردوه له پارێزگای نه‌هبان، له‌گه‌ل شاره‌کانی رومادی و فمهلوجه به شپوویه‌کی تابه‌یه‌تی زانیاری به‌که‌وت، توندوتیژی‌یه‌که و کاریگه‌ریه‌که‌ی به‌خه‌یرایی ته‌شه‌نه‌ی کرد، که بووه هۆی ناوارمکردنی زیاتر له ۵۰۰۰۰۰ کس له مانگی نایار. له مانگی حوزمیرانی ۲۰۱۴، داعش، به‌یه‌که‌وه له‌گه‌ل گروپه‌ جه‌مکه‌ره‌کان، هه‌رشیان کرد و کۆنترۆلی دوومه‌ گه‌وره‌ترین شاری عیراقیان کرد موسل، به‌شپه‌کی زۆری باکووری عیراق، له‌وانه پارێزگاکانی ناوچه‌کانی دیاله و که‌سوک و نینه‌وا و سه‌لاحه‌ددین. نه‌سه‌ش بووه هۆی به‌رده‌وامی مملانی ی چکداری، ناواره‌بوونی به‌لێشای ناوخویی، توندوتیژی سیسته‌مه‌یه‌کی و جددی له پاراستنی هاوولاتیان و مافه سه‌رمته‌یه‌یه‌کانی مرۆف، پچراندنی ده‌ستگه‌یشتن به خزمه‌تگوزاریه سه‌رمه‌یه‌کان، و کۆت و به‌ندی خراب له‌سه‌ر کۆمه‌لگا خانه‌خوینگان. وکو دهرخه‌مه‌یه‌که، عیراق له ئیستادا دووچاری یه‌که‌یه‌که له گه‌وره‌ترین قه‌یرانه مروییه‌کان ده‌بینه‌وه له جیهان، زیاتر له ۱۰ ملیۆن کس پنیوستیان به هاوکاری مروییه. زیاتر له ۴ ملیۆن عیراقی له ناوخۆ ناواره‌بوون به‌هۆی توندوتیژی له‌وه‌ی کانوونی دوومه‌ی ۲۰۱۴. له ژماره‌یه ۳، ۳ ملیۆن کس له ئیستادا ناوارن.

بۆ زانیاری زیاتر، تکایه په‌یوه‌ندی بکه‌ن به:

بۆ په‌رسپاری راگه‌یه‌اندن، که‌رمیم نه‌له‌کوران، elkorany@un.org, Tel: +964 790 193 1292

بۆ په‌رسپاری تر: لویس باربه‌ر، barber@un.org

بۆ زانیاری زیاتر، تکایه سه‌ردانی نه‌م ماله‌یه‌ره بکه‌ن: www.reliefweb.int

بۆ زیادکردن یان لا‌به‌ردن له لیستی نه‌مه‌یل: <http://bit.ly/2dDYK3D>

Disclaimer: This document is subject to availability of data at the time of circulation. The context is evolving and the above information is subject to constant change.